

Het kraakt in de fysiotherapie

Fysiotherapeuten krijgen al jaren een te lage vergoeding voor hun werk, stelt hun beroepsvereniging KNGF. En ondanks de inspanningen die zij zich getroosten om de effectiviteit en kosteneffectiviteit van hun werk aan te tonen, krijgen ze in de gesprekken met zorgverzekeraars nog steeds nul op het rekest. Hetzelfde geldt voor hun pogingen om de fysiotherapie in het basispakket van de zorgverzekering te krijgen. Er moet wat gebeuren, nú, stelt KNGF-voorzitter Guido van Woerkom.

TEKST: FRANK VAN WIJCK FOTO'S: LINGF

De fysiotherapeuten staat het water aan de lippen, waar-schuwde hun beroepsvereniging KNGF recent in een brief aan Zorgverzekeraars Nederland, de Nederlandse Zorgautoriteit en het ministerie van VWS. Uit onvrede verlaten velen van hen het vak. “Dat geldt weliswaar voor meer beroepsgroepen in de zorg”, zegt Van Woerkom, “maar wat specifiek voor de fysiotherapeuten geldt is dat hun tarieven al sinds 2006 niet verhoogd zijn. Onderzoek door Gupta wijst uit dat zij 25 procent onder de kostprijs werken. Er is dus geen passend salarisgebouw als basis voor een cao en fysiotherapeuten hebben geen financiële ruimte om hun carrièrepad te ontwikkelen.”

De huidige situatie waarin de fysiotherapeuten onder de kostprijs werken, wordt nog verergerd door de inflatie, voegt hij hieraan toe. “De zorgverzekeraars moeten dus écht nadenken over hun tarieven voor 2023”, zegt hij. “Naar aanleiding van onze brief hebben ze ons allemaal uitgenodigd voor gesprekken, dus we hopen dat ze ons daarin iets te bieden hebben.”

Kwaliteit inzichtelijk maken

De fysiotherapie zelf heeft heel veel te bieden, stelt Van Woerkom. Hij vertelt: “We werken aan een kwaliteitskader fysiotherapie. Daarin beschrijven we vanuit welke wettelijke kaders de fysiotherapeut handelt, wat het handelen inhoudt volgens onze beroepsstandaarden, hoe de kwaliteit daarvan wordt geborgd en hoe we dat transparant maken. Hierin zullen we de komende maanden grote stappen zetten, met als doel te zorgen dat fysiotherapie weer in het basispakket van de zorgverzekering komt.”

Van Woerkom verwijst hierbij ook naar een onderzoek van Ecorys uit 2021 (1) over de effectiviteit en kosteneffectiviteit van fysiotherapeutisch handelen bij de meest

voorkomende aandoeningen waarvoor fysiotherapeuten behandeling bieden. “Kwaliteit is ook het nakomen van je richtlijnen”, zegt hij, “en dat onderzoek laat helder zien hoe goed fysiotherapeuten dit doen en met welk effect. Fysiotherapeuten zijn ook betrokken bij de richtlijnontwikkeling van bijvoorbeeld oncologen, kaakchirurgen en orthopeden, omdat die specialismen inzien hoezeer fysiotherapie bijdraagt aan hun werk.”

Medisch beroepenveld

Fysiotherapie moet worden behandeld als andere medische beroepen, is de opvatting van Van Woerkom. Maar in hoeverre is dit een terecht stelling, ze zijn toch paramedici? “Dat is ook maar een verzamelbegrip”, reageert hij. “Als ik kijk naar de interactie met andere beroepen, dan is die by far het meest met andere medische beroepsgroepen. We zien fysiotherapie als een belangrijke schakel in de medische keten. Dat zullen we moeten toelichten natuurlijk, ook in de gesprekken met Zorginstituut Nederland over opname van fysiotherapie in het basispakket. En het zal tijd vergen voordat dit wordt geaccepteerd, maar ik vind echt dat het een onderdeel is van het medische beroepenveld.”

Van Woerkom beseft dat hierbij voor de zorgverzekeraars wat op het spel staat: “Op dit moment is fysiotherapie vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Als het naar de basisverzekering gaat, valt de aanvullende verzekering voor een belangrijk deel weg. Een zorgverzekeraar kan dan stellen dat hij zich minder goed kan profileren. Maar hij kan ook zeggen: vanuit mijn verzekerden bezien is het logisch fysiotherapie in de basisverzekering op te nemen. We weten bijvoorbeeld van veel orthopedische klachten dat fysiotherapie de eerste keuze moet zijn, maar als patiënten daarvoor geen vergoeding krijgen, kiezen ze toch maar voor een operatie. De zorgverzekeraars hebben

geen sterke argumentatie om daar niets aan te willen veranderen.”

Het vak verlaten

Fysiotherapeuten verlaten na gemiddeld elf jaar de eerstelijns zorgpraktijk, stelt het KNGF, en jonge fysiotherapeuten nemen drie tot vijf jaar na afronding van de opleiding afscheid van het vak. “Vaak gaan ze in de tweede lijn werken, waar ook een tekort is en waar wel een cao is”, zegt Van Woerkom. “Daarmee neemt de krapte in de eerste lijn toe. Anderen stappen naar een lagere maar beter betaalde mbo-baan of worden beleidsadviseur in of buiten de zorg Ook weer omdat daar een cao is, zodat ze meer gaan verdienen dan hun hbo-collega's.”

We zien **fysiotherapie** als een **belangrijke schakel** in de **medische keten**

Is contractvrij werken ook een optie voor ze? “Het stelsel zou op contract gerelateerd werken gebaseerd moeten zijn”, zegt Van Woerkom. “Maar dan wel met een realistisch machtsevenwicht in contractering en dat is er nu niet. Veel praktijken behandelen mensen die geen fysiotherapeut kunnen betalen zonder de aanvullende verzekering daarvoor. En dat zijn vaak juist de mensen die het het meest nodig hebben. Het is voor fysiotherapeuten in een wijk waar voornamelijk zulke mensen wonen echt uitgesloten om een klantenbestand op te bouwen met een tarief van veertig euro. Contractvrij werken is dus alleen een optie als je in een goede wijk zit of een bepaald specialisme hebt. Die fysiotherapeuten die deze stap daadwerkelijk hebben gezet, zijn daarover te spreken. Zij krijgen waardering van hun patiënten en de vergoeding is passend bij het werk dat ze doen.”

Toch een (concept)cao

De verleiding om contractvrij te werken kan dus in sommige gevallen groot zijn. Maar Van Woerkom zegt dat hij niet wil dat het als dreigement wordt gebruikt. De vergoeding moet gewoon passend zijn. “Misschien is een cao dus toch de eerste stap”, zegt hij, “zelfs als die bij de huidige tarieven niet uitvoerbaar is. Een concepttekst dus, zonder handtekeningen eronder nog. Dan zouden we in ieder geval weer een concreet uitgangspunt hebben voor ons overleg met de zorgverzekeraars en Zorginstituut Nederland over opname van fysiotherapie in de zorgverzekering.”

(1) 3049300 eindrapport_substitutie van zorg_def.pdf (ecorys.com)

<<